

Státní zdravotní ústav
Expertní skupina pro zkoušení způsobilosti
Odborně způsobilý poskytovatel zkoušení způsobilosti č.
7001TC posouzený ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17043:2023
Šrobárova 49/48, 100 00, Praha 10

Závěrečná zpráva

Zkoušení způsobilosti v lékařské mikrobiologii
(Externí hodnocení kvality)

PT#M/9-1/2025 (EHK 1463)

Sérologie lymeské borreliózy

Praha, květen 2025

Obsah

1	Souhrnné informace o přípravě a hodnocení PT (Proficiency Testing)	3
2.	Způsob přípravy vzorků	4
3.	Charakteristika materiálu	4
4.	Způsob hodnocení	5
5.	Vyhodnocení	6
6.	Závěr EHK 1463	10
	Příloha – výsledkový protokol jednotlivé laboratoře	

Program zkoušení způsobilosti PT#M/9-1/2025 byl zaměřen na sérologii lymeské borreliózy. Návrh a realizace PT#M/9-1/2025 byly prováděny podle standardního operačního postupu koordinátora programu na pracovišti Expertní skupiny pro zkoušení způsobilosti (ESPT) Státního zdravotního ústavu (SZÚ).

S veškerými informacemi dodanými účastníky je zacházeno jako s důvěrnými a nejsou bez souhlasu účastníka poskytovány třetím stranám.

Příloha závěrečné zprávy, tj. ohodnocený výsledkový protokol, je pro každou zúčastněnou laboratoř k dispozici ve webové aplikaci SZÚ v odkazu: <https://ehk.szu.cz/EHK10/> po přihlášení kódem laboratoře a heslem.

Zprávu vypracoval:

Mgr. Jiří Navrátil, NRL pro lymeskou borreliózu, SZÚ Praha
Tel: 267 082 105

Zprávu autorizoval:

RNDr. K. Kybicová, Ph.D., NRL pro lymeskou borreliózu, SZÚ Praha

Dne: 29. 5. 2025

Pracoviště 2 ESPT

<https://szu.cz/sluzby/zkouseni-zpusobilosti/zkouseni-zpusobilosti-pro-lekarskou-mikrobiologii/>
e-mail: ehk@szu.cz

1. Souhrnné informace o přípravě a hodnocení PT# M/9 - 1/2025

Identifikace cyklu:	EHK 1463
Název:	Sérologie lymeské borreliózy
Koordinátor:	RNDr. Kateřina Kybicová, Ph.D.
Podstata a účel PT:	Průkaz IgM a IgG protilátek proti <i>Borrelia burgdorferi</i> s.l., interpretace výsledků sérologických testů Požadavky na laboratoře: zajištění správné laboratorní praxe
Kritéria pro účast na PT:	Vyšetření všech 3 vzorků požadovanými metodami, vyplnění elektronického výsledkového formuláře, zajištění správné laboratorní praxe
Charakteristika materiálu:	krevní sérum, plasma, viz kapitola 3 závěrečné zprávy
Hodnocené ukazatele:	celkové hodnocení IgM a IgG, celková interpretace vzorku
Způsob přípravy:	viz kapitola 2 závěrečné zprávy
Počet účastníků:	131
Termín distribuce:	25. 2. 2025
Informace účastníkům	Viz informace zaslané spolu se vzorky
Termín pro odeslání výsledků účastníky:	18. 3. 2025
Označení vzorkovnic:	EHK 1463, PT#M/9-1, č. 1 – č. 3, 25. 2. 2025
Zabezpečení kvality vzorku:	1. Testování kontrolních vzorků sérologickými testy ELISA 2. Kontrolní testování vzorků testy WB Pro zajištění stability je do výchozího materiálu přidáván po rozmrazení ProClin ^{TM} ve výsledné koncentraci 0,0095%
Test homogenity a stability:	Homogenita a stabilita všech čtyř vzorků je testována ve třech testováních (před a po rozplnění a po uzavření cyklu), testováním musí být dosaženo stejných výsledků v čase
Možné zdroje chyb:	Nedodržení správné laboratorní praxe, lidský faktor
Způsob vyhodnocení výsledků:	Vyhodnocují se kvalitativní výsledky celkového hodnocení IgM a IgG – zařazení do kategorie negativní/hraniční/pozitivní a výběr adekvátní celkové interpretace vzorku ze tří možností, detailní hodnocení, viz kap. 4 závěrečné zprávy
Určení přijaté vztažné hodnoty:	Výsledky získané v NRL všemi nejvíce používanými metodami v ČR
Určení maximální směrodatné odchylky:	Neprovádí se
Termín zveřejnění očekávaných výsledků:	21. 3. 2025
Termín zveřejnění závěrečné zprávy:	Do 10. 6. 2025

2. Způsob přípravy vzorků

2.1 Postup přípravy výchozího materiálu

Výběr vzorků byl uskutečněn cíleně pro zjištění hladiny antiborreliových protilátek ve třídách IgM a IgG. Všechny vzorky byly diagnostikovány dle standardních operačních postupů pro detekci specifických protilátek metodami ELISA a Western Blot, z nichž pak byla vybrána reprezentativní skupina kontrolních vzorků, které se dále testovaly podle standardního operačního postupu koordinátora programu a dalšími CE IVD sérologickými metodami nejčastěji používanými v ČR.

2.2 Zabezpečení kvality výchozího materiálu, homogenita a stabilita

Pro zajištění stability byl do výchozího materiálu přidán po rozmražení ProClin 950 s antibakteriálními účinky v koncentraci 0,05-0,1%.

Homogenita vzorků byla testována v prvním měření před rozesláním vzorků laboratořím a to ve třech paralelních měřeních. Výsledky všech měření si odpovídaly.

Stabilita v čase byla testována současně s distribucí vzorků a poté v průběhu a ke konci doby, po kterou mohou účastníci programu testovat rozeslané vzorky. Výsledky všech tří testování se shodovaly.

2.3 Rozplnění výchozího materiálu

Vzorky byly rozplněny v objemu 300 µl do označených zkumavek. Distribuovány byly v předepsaném obalu a při teplotě 2-8 °C.

3. Charakteristika materiálu

Vzorek A pochází od pacienta s potvrzenou lymeskou boreliózou, jednalo se o léčený Erythema migrans, pacient byl odebrán krátce po léčbě. Vzorek A obsahuje IgM protilátky proti *Borrelia burgdorferi* sensu lato a již se začínají tvořit i IgG protilátky, které jsou však prokazatelné pouze některými sérologickými testy. U toho vzorku byla pozitivita protilátek ve třídě IgM potvrzena Immunoblotem v několika antigenech, nejčastěji OspC/p25 (Ba, Bg, Bs, Bsp) a p41/FlaB nebo p39 a pozitivita protilátek ve třídě IgG byla některými Immunoblots potvrzena v těchto antigenech: p41/FlaB, OspC/p25 a p17/DbpA.

Vzorek B a C je sérum od zdravého krevního dárce bez známek proběhlé či probíhající lymeské borreliózy. Vzorek B a C neobsahuje protilátky proti *Borrelia burgdorferi* sensu lato.

Výsledky vyšetřovaných vzorků

Vzorek	Kvalitativní výsledky sérologických testů						Celková interpretace vzorku	Maximální počet bodů
	EIA		WB		Celkové hodnocení			
	IgM	IgG	IgM	IgG	IgM	IgG		
A	P	P, H, N	P	P, H, N	P	P, H, N	1	6
B	N	N	N	N	N	N	0	6
C	N	N	N	N	N	N	0	6

Vysvětlivky: Kvalitativní výsledky sérologických testů: N = negativní, H = hraniční, P = pozitivní
Vzorky byly individuálně kódované, takže vzorek A nemusí odpovídat vzorku č. 1 na štítku zkumavky.

4. Způsob hodnocení

Za výsledky a slovní hodnocení každého vzorku EHK je možno získat maximálně 6 bodů. Pokud výsledek a interpretace udávaná účastníkem není v souladu s výsledky a interpretacemi získanými v NRL LB, je bodové hodnocení sníženo (celkové hodnocení IgM a IgG viz tabulka, celková interpretace vzorku níže). Za jednu sérii EHK je celkový maximální počet 18 bodů. Sečtením bodů udělených účastníkovi za obě série vyšetřené v jednom kalendářním roce se stanoví celoroční součet.

Celkové hodnocení IgM a IgG

Tabulka: Schéma hodnocení

Vzorek	Výsledky laboratoře - celkové hodnocení		
	Pozitivní	Hraniční	Negativní
IgM negativní	0 bodů	1 bod	2 body
IgM pozitivní	2 body	1 bod	0 bodů
IgG negativní	0 bodů	1 bod	2 body
IgG pozitivní	2 body	1 bod	0 bodů

Celková interpretace vzorku

Z nabídnutých možností laboratoř vybere vhodný hodnotící komentář:

0 *Nebyly detekovány protilátky proti Borrelia burgdorferi s.l. Sérologický výsledek neukazuje na probíhající ani pozdní fázi borreliové infekce. Časná fáze infekce nemůže být vyloučena. V případě klinických příznaků lymeské borreliózy zopakujte vyšetření po 3-4 týdnech.*

1 *Byly detekovány IgM nebo IgM a IgG protilátky proti Borrelia burgdorferi s.l. Sérologický výsledek ukazuje na probíhající infekci Borrelia burgdorferi s.l. S přihlédnutím ke klinickému stavu výsledek svědčí pro časnou fázi borreliové infekce nebo se může jednat o přetrvávající protilátky.*

2 *Byly detekovány pouze IgG protilátky proti Borrelia burgdorferi s.l. Sérologický výsledek ukazuje na proběhlou či probíhající infekci Borrelia burgdorferi s.l. S přihlédnutím ke klinickému*

stavu výsledek svědčí pro pozdní fázi borreliové infekce nebo se může jednat o přetrvávající protilátky.

Jestliže laboratoř uvede u vzorku správné číslo komentáře, obdrží 2 body.

Pokud je správný komentář 0, laboratoř, která uvedla některý z komentářů 1 nebo 2, obdrží 0 bodů.

Pokud je správným komentářem komentář 1 a laboratoř zvolí komentář 2, nebo pokud je správným komentářem komentář 2 a laboratoř zvolí komentář 1, obdrží 0 bodů.

Pokud je správným komentářem komentář 1 nebo 2 a laboratoř zvolí komentář 0, jedná se o hrubou chybu – falešně negativní výsledek u vzorku pacienta s prokázanou borreliózou a tato laboratoř v dané sérii neuspěje.

5. Vyhodnocení

Konečné hodnocení bylo provedeno u 130 protokolů, které se do NRL/LB navrátily ke dni 18. 3. 2025. Tabulky uvádějí výsledky laboratoří a jejich hodnocení.

Hodnocení podle počtu bodů za jednotlivé vzorky

počet bodů	vzorek A	vzorek B	vzorek C
0	0	0	0
1	0	0	0
2	0	0	0
3	0	0	0
4	2 (1,5 %)	0	2 (1,5 %)
5	0	0	0
6	128 (98,5 %)	130 (100 %)	128 (98,5 %)

IgM EIA

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční	2 (1,5 %)		
Negativní	1 (0,8 %)	130 (100 %)	130 (100 %)
Pozitivní	127 (97,7 %)		

CELKEM testovalo: 130 130 130

IgM WB

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční			
Negativní		104 (100 %)	105 (100 %)
Pozitivní	113 (100 %)		

CELKEM testovalo: 113 104 105

IgG EIA

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční			1 (0,8 %)
Negativní	124 (96,1 %)	129 (100 %)	128 (99,2 %)
Pozitivní	5 (3,9 %)		

CELKEM testovalo: 129 129 129

IgG WB

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční	6 (5,6 %)		
Negativní	84 (78,5 %)	105 (100 %)	103 (98,1 %)
Pozitivní	17 (15,9 %)		2 (1,9 %)

CELKEM testovalo: 107

105

105

Celkové hodnocení IgM

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční			
Negativní	1 (0,8 %)	130 (100 %)	130 (100 %)
Pozitivní	129 (99,2 %)		

CELKEM testovalo: 130

130

130

Celkové hodnocení IgG

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
Hraniční	4 (3,1 %)		1 (0,8 %)
Negativní	110 (84,6 %)	130 (100 %)	128 (98,5 %)
Pozitivní	16 (12,3 %)		1 (0,8 %)

CELKEM testovalo: 130

130

130

Celková interpretace

Hodnocení	Vzorek A	Vzorek B	Vzorek C
0		130 (100 %)	128 (98,5 %)
1	129 (99,2 %)		
2	1 (0,8 %)		2 (1,5 %)

CELKEM testovalo: 130

130

130

Výsledky nejčastěji vyšetřených antigenů IgM v metodě WB

IgM	Vzorek A		Vzorek B		Vzorek C	
	P	N	P	N	P	N
OspC/p25	115			78		78
FlaB/p41	24	56		71		71
BmpA/p39	1	84		77		77
DbpA/p17	1	43		40		40
VlsE	1	79		73		72
p83/p100		59		59		59
OspB/p34	2	20		18		18
OspA/p31	1	30		29		28
OppA/p58		23		21		21
OspE/p19		28		27		27
NapA		19		18		18
p21		12		11		11
p30		12		10		11

P=pozitivní, N=negativní

Výsledky nejčastěji vyšetřených antigenů IgG v metodě WB

IgG	Vzorek A		Vzorek B		Vzorek C	
	P	N	P	N	P	N
VI sE	3	78		78		78
p83/p100		81		78		78
FlaB/p41	22	47	16	52	15	52
BmpA/p39	1	79		78		78
OspA/p31	9	56		61	5	57
OspC/p25	43	43	2	73	2	73
DbpA/p17	10	52		58	1	57
OspB/p34		43		43		43
OppA/p58	3	63	1	62		63
NapA		44		44		44
OspE/p19	2	42		43		42
p21	5	28		29		29
p30	2	12		13	3	10

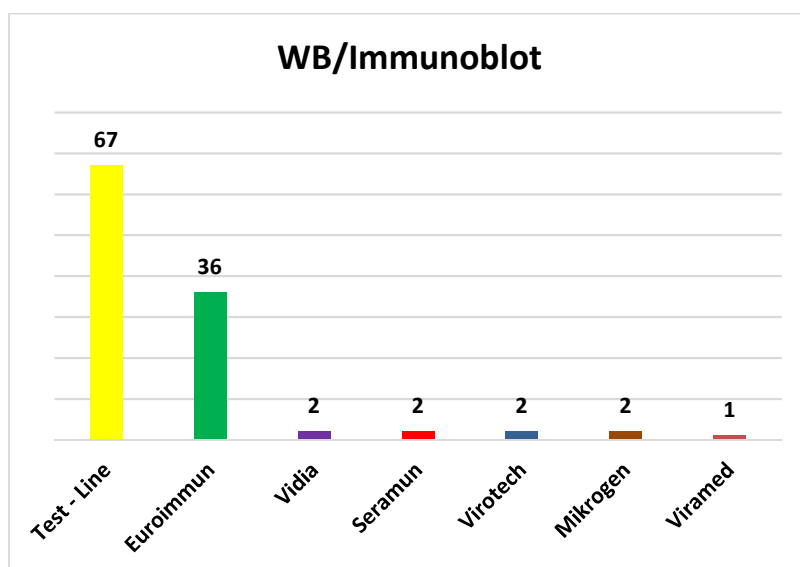
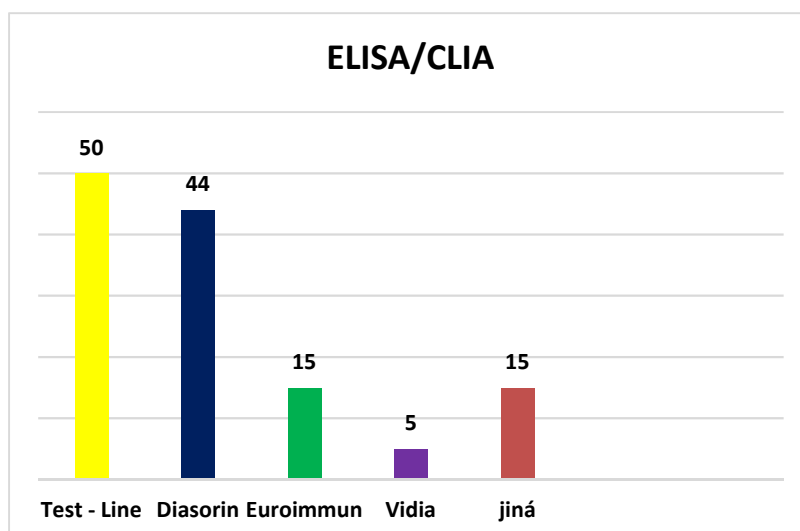
P=pozitivní, N=negativní

Nejčastěji používané diagnostické testy

Metoda Elisa/Clia IgM + IgG		Metoda WB/Immunoblot IgM + IgG	
Název	Počet uživatelů	Název	Počet uživatelů
Test - Line	50 (38,8 %)	Test - Line	67 (57,8 %)
Liaison Diasorin	44 (34,1 %)	Euroimmun	36 (31,3 %)
Euroimmun	15 (11,6 %)	Vidia, Virotech, Mikrogen, Seramun	2 (1,7 %)
Vidia	5 (3,9 %)	Viramed	1 (0,9 %)
jiná (Aeskulisa, Biomerieux, Virotech a další)	15 (11,6 %)	jiná	4 (3,5 %)

EIA n= 129

WB n= 116

6. Závěr EHK 1463

EHK 1463 se zúčastnilo 131 laboratoří. Výsledky k hodnocení vrátilo 130 laboratoří. Hranice úspěšnosti byla stanovena na 16 bodů. **Úspěšně** zpracovalo vzorky všech **130** laboratoří (**100 %**), z toho **96,9 % (tj. 126)** identifikovalo vzorky **bezchybně**.

Celkové hodnocení 130 laboratoří v PT#M/9-1/2025 (EHK 1463)

	Počet bodů	Počet laboratoří	%
	18	126	96,9 %
	16	4	3,1 %
Úspělo		130	100 %
Neúspělo		0	0 %

Maximální počet dosažených bodů: 18

LIMIT 16 bodů

Hranici úspěšnosti pro jednotlivý cyklus EHK lymeské borreliózy je stanovena na 80% z možného celkového počtu bodů. Účastník úspěšně absolvuje cyklus EHK, pokud dosáhne bodového limitu.

Body	Kód laboratoře
18	002, 005, 011, 013, 016, 018, 020, 023, 026, 028, 029, 031, 032, 033, 034, 035, 037, 039, 047, 051, 053, 055, 056, 058, 064, 065, 066, 068, 080, 088, 089, 115, 138, 156, 158, 181, 184, 192, 207, 211, 214, 215, 227, 228, 230, 241, 271, 283, 287, 290, 293, 294, 299, 312, 316, 324, 332, 333, 339, 347, 350, 354, 355, 357, 361, 362, 363, 365, 370, 373, 379, 388, 392, 396, 398, 399, 406, 407, 439, 441, 448, 456, 460, 465, 476, 529, 543, 545, 546, 550, 551, 552, 554, 560, 566, 569, 595, 601, 612, 614, 625, 627, 630, 637, 641, 645, 647, 672, 702, 703, 714, 732, 737, 738, 743, 746, 755, 757, 760, 761, 763, 764, 773, 786, 787, 792
16	563, 633, 675, 766

V případě reklamací vyhodnocení série, prosím, postupujte dle reklamačního řádu. Pro zadání reklamáce použijte také webovou aplikaci SZÚ.

Konec závěrečné zprávy